

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 223/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **NUBIUM, s. r. o.**, Trenčianska 55, Bratislava, IČO 47 545 674, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Mišúrom, PhD., Záhradnícka 27, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 30 S 44/2018 z 5. marca 2019 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Sžk 22/2019 z 19. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 30 S 44/2018 z 5. marca 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Sžk 22/2019 z 19. novembra 2020 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Obec Kraľovany ako prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. 351/2016/809-rozh z 18. mája 2017 (ďalej len „rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu“) zamietla sťažovateľkinu žiadosť o zmenu doby trvania reklamnej stavby č. 8/2/4/4/2-1 (ďalej len „reklamná stavba“) nachádzajúcej sa v katastrálnom území Kraľovany, a to na základe nesúhlasného stanoviska Okresného úradu

Žilina so zmenou doby trvania reklamnej stavby z dôvodov uvedených v § 10 ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“).

4. Sťažovateľka proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu podala odvolanie, o ktorom rozhodol Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím č. OU-ZA-OVBP2-2018/004077/KRA z 8. februára 2018 (ďalej len „rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu“) tak, že zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a žiadosť sťažovateľky o zmenu doby trvania reklamnej stavby zamietol a ďalšie predĺženie doby trvania reklamnej stavby nepovolil podľa § 68 ods. 2 v spojení s § 62 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

5. Proti rozhodnutiu druhostupňového správneho orgánu podala sťažovateľka správnu žalobu, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že žalobu sťažovateľky zamietol.

6. Sťažovateľka nespokojná s výsledkom súdneho konania podala proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že kasačnú sťažnosť zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v rámci svojej sťažnostnej argumentácie predovšetkým tvrdí, že napadnuté rozhodnutia správnych orgánov v jej veci a následne aj napadnuté rozsudky všeobecných súdov sú nezákonné, nedostatočne odôvodnené a porušujúce jej označené práva. Podstata jej argumentácie spočíva v námietke, že správne orgány žiadnym preskúmateľným postupom neodôvodnili, nevymedzili územie sídelného útvaru obce v zmysle § 10 ods. 4 cestného zákona, ktoré by bolo „konformné s logickými a geometrickými axiómami o území ako geometrickej ploche vymedzenej hranicami a nie bodmi.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu:

9. Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

10. Napadnutý rozsudok krajského súdu bol vydaný v konaní podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), ktoré je postavené na báze jednoinštančnosti. Proti rozhodnutiam krajských súdov v správnom súdnictve už preto zásadne nie je odvolanie ako riadny opravný prostriedok prípustné, ale je možné podať kasačnú sťažnosť, ktorá má charakter mimoriadneho opravného prostriedku. Ústavný súd už opakovane judikoval, že kasačná sťažnosť (hoci smerovala proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu) v prípade meritórneho rozhodnutia kasačného súdu predstavuje účinný prostriedok nápravy a ochrany základných práv a slobôd (m. m. III. ÚS 33/2018, IV. ÚS 267/2018). V posudzovanej veci kasačnej sťažnosti sťažovateľky najvyšší súd rozhodol meritórne, teda tak, že ju podľa § 461 SSP zamietol.

11. Sťažovateľka mala k dispozícii na ochranu označených práv proti rozsudku krajského súdu opravný prostriedok, ktorý aj využila. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľky bol v konaní o kasačnej sťažnosti najvyšší súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu, a preto ústavnú sťažnosť z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny rozsudkom najvyššieho súdu:

12. Najvyšší súd zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľky, keď po odcitovaní ustanovení na vec sa vzťahujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov v odôvodnení svojho rozhodnutia, reagujúc na argumentáciu sťažovateľky *„k namietanému nesúhlasu s posúdením osadenia reklám mimo sídelného útvaru obce“*, konštatoval, že sa s touto námietkou dostatočne vysporiadal druhostupňový správny orgán, ako aj krajský súd, pričom je *„zrejmé, akým spôsobom dospeli správne orgány k skutkovému záveru, že reklamné stavby sú umiestnené a osadené v území 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu cesty prvej triedy I/18, ktorá je medzinárodným cestným ťahom.“* Ďalej uviedol, že je nesporné aj to, že *„reklamná stavba je umiestnená a osadená mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce. Paradoxne, v rozpore so sťažovateľom namietaným, vyplýva táto skutočnosť zo špecifikácie umiestnenia stavby, ktorú ako podklad predložil samotný sťažovateľ k žiadosti z 20. decembra 2016.“*

13. Ústavný súd už konštatoval, že účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná (m. m. III. ÚS 502/2015).

14. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu jasne vyplýva, že z hľadiska aplikácie právnej normy vyplývajúcej z § 10 ods. 4 cestného zákona je podstatné umiestnenie (lokalizácia), resp. priebeh vozovky diaľnice a cesty 1. triedy, ktorá je medzinárodným cestným ťahom, a to za značkou ohraničujúcou sídelný útvar obce „smerom von“, teda mimo sídelného útvaru obce. Pás 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu s popísanou lokalizáciou (vozovka prebieha mimo sídelného útvaru obce) tvorí (s vozovkou súběžné) pásmo zákazu umiestňovania reklamných stavieb (okrem ustanovených výnimiek), čo zodpovedá účelu premávky na pozemnej komunikácii mimo sídelného útvaru obce. Taký obmedzujúci režim je potom ukončený (pásmo zákazu prestane byť aktuálne) po opätovnom prekročení vozovkou hranice sídelného útvaru obce „smerom dovnútra“,

a preto na daný, účelom zákona ako celku (určeného na výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií) podmienený účel konkrétneho ustanovenia tohto zákona nie je potrebné iné ohraničenie sídelného útvaru obce než dopravnými značkami pri pozemnej komunikácii a nie je relevantná iná teritoriálna súvislosť (napríklad katastrálne územie obce). Inými slovami, sídelný útvar obce možno na účel aplikácie § 10 ods. 4 cestného zákona vymedziť ako jednotku osídlenia ohraničenú dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, pričom pre priestorové vymedzenie zákazovej zóny umiestňovania reklamných stavieb je východiskom poloha (pribeh) úseku vozovky mimo sídelného útvaru obce, nie takto charakterizovaná poloha reklamnej stavby.

15. Z už uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený. Ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

17. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných najvyšším súdom arbitrárnosť ani nedostatok odôvodnenia, ktoré by mohli signalizovať porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, a preto musel postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu:

18. Právna vec sťažovateľky sa týka rozhodovania správnych orgánov a následne prieskumnej činnosti ich rozhodovania v rámci správneho súdneho konania. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, z ktorej vyplýva, že vylučuje jeho aplikáciu na veci prejednávané v správnom konaní, argumentujúc, že tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci [hard core of public-authority prerogatives (porov. Jussila v. Fínsko, c. 73053/01, rozsudok veľkej komory ESLP z 23. 11. 2006, bod 45; Ferrazzini v. Taliansko, c. 44759/98, rozsudok veľkej komory ESLP z 12. 7. 2001, body 24 a 31)].

19. Výnimku z tejto zásady ESLP pripúšťa len v takých veciach, kde sa správne konanie považuje za konanie trestné.

20. Prihliadajúc na skutočnosť, že vo veci sťažovateľky správne orgány neuložili sankciu za porušenie právnej (zákonnej) povinnosti, ktorá by bola preventívno-represívneho charakteru, ústavný súd dospel k záveru, že na vec sťažovateľky nie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru,

a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2021

Libor Duľa
predseda senátu